

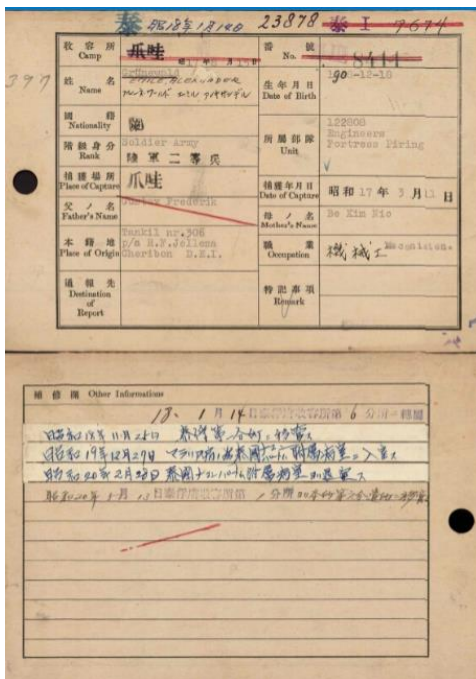
Emile Grünewald

Emile Alexander Grünewald is geboren op 18 december 1908 in Semarang, NOI. Hij was de zoon van Gustav Frederik Grünewald en de Chinese Be Kim Nio. Zijn vader was ambtenaar bij de Nederlandsch Indische Spoorwegmaatschappij.

Hij was hopman in Cheribon en werd in 1939 lid van het afdelingsbestuur.

PADVINDERIJ TE CHERIBON.
De samenstelling van het bestuur van de plaatselijke afdeling Cheribon van den Nederlandschen Padvindersond is voor het jaar 1939 als volgt:
Beschermheer: W. A. van der Capellen (resident van Cheribon); Eere-voorzitter: H. Scheffer, burgemeester van Cheribon; Voorzitter: J. B. A. F. Polak, gewestelijk secretaris; Secretaris: E. Heynekamp, hoofd Chr. E. L. S.; Penningmeester: J. L. J. Ten Brink, sub-agent Ned. Handel Mij.; Insigne-secretaris: Pastoor H. Wentholt; Leden: ir. J. H. Schyfsma, M. Soeparman, Z. L. Kwee, Said Segaf Alhabsie, Hopman Grünewald, Hopman Verdier, mej. de Vries, vertegenwoordigster Meisjesgilde, ambtshalve leden: Hopman Polis, noodcommissaris Padvinderij Batavia; Hopman Ooms, ass. districts-commissaris R. K. groepen; subcommissie watergroepen: J. L. J. ten Brink, S. H. Vernède, J. P. Reede.

Tijdens de mobilisatie was hij soldaat bij de Engineers in Fortress Piring. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Op 15 januari 1943 ging hij met de Harugiku Maru 2 met 3188 krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore. De krijgsgevangenen waren merendeels afkomstig uit het kamp Kampong Makassar. Tijdens de overtocht van de Javazee was geen schip te zien, ook geen begeleidend schip. Dit transport is bekend als Java Party 9, het 9e krijgsgevangenen-transport dat van Java vertrok. Na vier dagen kwam het schip aan in Singapore en werden de krijgsgevangenen met vrachtauto's overgebracht naar het Changi-kamp. Binnen twee week vertrokken ze van hier met de trein om te gaan werken aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Zijn vrouw en kinderen werden geïnterneerd in kamp Pasir Benteng in Tjimahi. Tjimahi lag ongeveer 10 km ten westen van Bandung. De rubberonderneming Pasir Benteng lag ongeveer 35 km ten zuidwesten van Bandung, aan de voet van de berg Kendeng. Het kamp had geen omheining. Dit kamp was een landbouwkolonie (oebi en groenten) voor Indo-Europese jongens; het werd ingericht, toen het kamp Goenoeng Haloe vol was.

Hij trouwde op 8 augustus 1947 in Oost Java met Josina Frederika Jellema (9 november 1899, Bankalan). Zij was eerder getrouwd met A.H.C.J. Zitter.

Zijn vrouw overleed in Etten Leur op 10 oktober 1997.

Meer informatie

[Japanse interneringskaarten, Surname: Grunewald | Nationaal Archief](#)

[De locomotief » 10 dec 1938 - Art. 130 | Delpher](#)

[Tjimahi \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tjimahi \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Java Party 12 \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Harugiku Maru 2](#)

[Emile Alexander Grunewald \(1908-\) » Indische genealogie » Genealogie Online](#)

[Bidprentjes, overlijdensAdvertenties en of Foto – Jan uten Houte](#)

[Emile A Grunewald \(1908-\) » Stamboom Jellema, Dotinga, van der Til en Visser »](#)

[Genealogie Online](#)

[Rosalina Frederika jellema \(1899-1997\) » Stamboom Jellema, Dotinga, van der Til en Visser](#)

[» Genealogie Online](#)

[www.wiewaswie.nl](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.